

χῶν, ὁ Ραφαήλ, ὁ Δομένικος, ὁ Λιονάρδος Β'νίκος καὶ ὁ Ττιανός ἦσαν τὰ πρῶτα ἀνικείμενα τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῶν σκουδῶν του.

Τὸ φύσει ἀνεπτυγμένον πνεῦμα τοῦ Πουσίνοῦ ἐτρέφετο ἀπὸ τοὺς ὠραιότερους ποιητικούς καὶ ιστορικούς χαρκτηῖρας τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Πλουτάρχου καὶ προπάντων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐνησχολεῖτο ἀναζητῶν νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν ζωγραφικὴν τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα καὶ τὰς κυριώτερας τῆς ψυχῆς κλίσεις. Ἀπὸ τὰς πολλαριθμούς εἰκόνας τοῦ τέσσαρας μόνον, ἀναφέρομεν αἰτίνας ἀρκεῖν νὰ τὸν γνωστοποιήσῃ ἐξολοκλήρου ὁ θάνατος τοῦ Γερμανικοῦ, ἡ διαθήκη τοῦ Εὐδαμίδα, ὁ κατακλυσμός καὶ ἡ ῥωπογραφία τῆς Ἀρχαθίας, ὅπου εἰσάκεξ διὰ βελθείας φιλοσοφίης καθὼς ἡ τοῦ Ὀρατίου, ἐνώνει εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς ζωῆς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου. Αὗται αἱ εἰκόνας ἀποκαλύπτουν τὸν μέγαν ζωγράφον ὑπὸ τὴν ποιητικὴν, ἠθικὴν καὶ γραμμικὴν ἐκθεσιν, ὑπὸ τὴν ἐκθεσιν τῆς καλλονῆς τῆς συνθέσεως καὶ τοῦ πλοῦτου τῶν παραστάσεων. Τοιαῦται πραγματικῶς εἶναι αἱ κύρια ἰδιότητες τοῦ πνεύματος τοῦ Πουσίνοῦ, αἵτινες τῷ ἐπεριποίησαν φήμην αἰωνίαν. Προσέτι ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον πάντοτε προσετίθετο καὶ ὅστις εἶναι ὁ ἀληθὴς τῆς τέχνης σκοπός, ἦτο τὸ νὰ συγκληθῆται ἡ ψυχὴ. Δύναται ἴσως νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη τὸν ἔκαμεν νὰ ἀμελήσῃ τὴν λάμπριν τῶν χρωματίων· ἐφεβίτο ἀναμφιβόλως νὰ διαταραξῇ τὸ αἶσθημα καὶ τὴν σκέψιν, δι' ἐφημέρων ἀλλοιώσεων τῆς εὐχαριστήσεως τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Καρδινάλιου εἰς τὴν Ῥώμην, ἐξέβαλεν ἐπὶ τέλος τὸν καλλιτέχνην μαζ τῆς δυσχεροῦς θέσεως του. Εἶτε κατὰ προτροπὴν ζηλοτύπων Ἰταλῶν, εἶτε κατ' ἐπιτίμησιν ἐναντίον τῶν Γάλλων διὰ τὰς συνεχεῖς ἀποτυχίας τῆς ἐξαρχίας τοῦ Καρδινάλιου εἰς τὴν Γαλλίαν, προσεβλήθη ὁ Πουσίνοσ ὑπὸ στρατιωτῶν, ἐπιστρέφων εἰς τὴν ολίαν. Μὴ ἔχων ἄλλο μέσον ὑπερασπίσεως ἀπὸ τὸ χαρτοφυλάκιόν του, ἐκτιπήθη εἰς τὴν χεῖρα μὲ ἀνιανάκην. Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐνδυσθῆ κατὰ τὸν Ῥωμαϊκὸν τρόπον καὶ νὰ μὴν τὸν παραιτήσῃ πλέον. Μόλις εἶχε διαφύγει τὸν κίνδυνον τοῦτον καὶ προσεβλήθη ὑπὸ ἀσθενείας πολὺ βαρείας εἰς τὸ δάκτυλον τῆς ὁποίας ἐνοσηλεύθη ὑπὸ τῆς τιμίας οἰκογενείας τοῦ Ἰακώβου Δουγέτου, τοῦ συμπατριώτου του. Ἀναλαβὼν δὲ τὴν ὑγίαν του, ὁ Πουσίνοσ εὐγνομενῶν διὰ τὰς φιλοξενίας τῶν φροντίδας, ἐνυμφεύθη μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ ξενοδόχου του κατὰ τῷ 1629· ἐξ αὐτῆς δὲν ἔσχε τέκνα, ὅθεν υιοθέτησεν, ἓνα τῶν νέων τῆς ἀδελφῶν, ὅστις ἐκληρονόμησεν τὸ ὄνομα του καὶ μέρος τῆς ἰκανότητός του εἰς τὴν ῥωπογραφίαν.

Πολλοὶ ιστορικοὶ πίνακες παρηγγέλθησαν εἰς τὸν Πουσίνον, κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Καρδινάλιου Βαρβερῖνη, καὶ κατέταξαν αὐτὸν ὅπου εἶδε, προσφέροντός του θαυμαστάς καὶ προστάτας. Ἡ φήμη του μετέβη μετ' ἕλιγον καὶ εἰς τὰς ἐκτὸς, καὶ παραγγέλαι τοῦ ἦλθον ἐκ Νεαπόλεως, Ἰσπανίας καὶ Γαλλίας. Με-

TOM. Β'. (Φυλλάδιον 115.)

τακθῆεις εἰς τὴν πατριδα του διὰ τῶν παρακλήσεων πολλῶν μεγιστάνων, καὶ ὑπὸ ἐπιστολῆς προσέτι Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ', ἐπανήλθεν ὁ Πουσίνοσ κατὰ τὸ 1640. Ἐλαβε τὸν τίτλον τοῦ πρώτου τακτικοῦ ζωγράφου τοῦ βασιλέως, τὸν ὁποῖον διετήρησεν εἰς ὅλην τὴν ζωὴν του, καθὼς καὶ τὸν μισθὸν τὸν ὁποῖον ἐλάμβανε, μελενοῖτι ἢ ὀλίγη ἀνάπαυσις καὶ ἡ ἐλευθερία τὴν ὁποίαν τοῦ ἀφήρουν εἰς Παρισίους αἱ παντοῖαι δυσἀρέσκαι· τὸν ἐβίασαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐξηκολούθησε δὲ διαμένων ἐκεῖ χωρὶς νὰ παύσῃ ἐργαζόμενος διὰ τὴν Γαλλίαν.

Ἐλευθέριος, ἀφιλοκερδῆς, μετριόφρων, καὶ τοὺς κόπους ἀκάματος, ἦτο θαυμαστός ὁ Πουσίνοσ καὶ ὡς καλλιτέχνης καὶ ὡς ἰδιώτης. Ἐμβριθῆς καὶ παιιδευμένος μετὰ τῶν σοφῶν, εὐγενῆς καὶ πλήρης ἀφελείας μετὰ τῶν μεγάλων, προσηγῆς καὶ ἄδολος μετὰ τῶν φίλων του, ἐβλεπεν τὴν συναναστροφὴν του ἐπζήτητον ὑπὸ τῶν πλέον διακεκριμένων ὑποκειμένων. Διότι ἐν αὐτῇ εὕρισκον τὸ ὄρθον ἐκεῖνο αἶσθημα, τὸ ἠθικὸν θέλγητρον, τὸ ὁποῖον τόσον εἰς τὰ ἔργα του ἐπροσῆλωνεν, καὶ ἐπὶ τέλος τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν, ἣτις τὸν ἔκαμεν νὰ λέγῃ δι' ὁ γλυκύτερος καρπὸς δὲν ἐκ τῆς παίρας του εἶχεν δρέψῃ, ἦτο τὸ νὰ γνωρίζῃ νὰ ζῆ μεθ' ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ ἀπόκρισις του εἰς τὸν Καρδινάλιον Μάξιμον δὲν εἶναι ὀλιγώτερον χαρακτηριστικὴ προπεμπόμενος ὁ Καρδινάλιος ἐσπέραν τινὰ ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου φέροντος λυγρίαν, τὸν ἐμίμφη διότι δὲν εἶχεν ὑπέρητην. « Καὶ ἐγὼ οὐ μέρφομαι διότι ἔχετε τόσους, » ἀπεκρίθη ὁ Πουσίνοσ.

Ἀπίθανεν ὡς εἶχεν ζῆσει, συνετὸς καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, τὴν 19 Νοεμβρίου 1665 εἰς τὸ 72 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). B. M.

ΧΩΡΙΚΗ ΝΕΑΝΙΣ ΤΗΣ ΒΡΕΤΟΝΙΑΣ.

—o—

Τὸ ὅπισθεν εἰκονιζόμενον χαρίεν τοῦτο ἄγαλμα, ὁπερ ἐπέιλκε τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἔτους 1843, εἶναι ἔμπνευστις τῶν *Telemachon* Βρετονῶν ὑπὸ τοῦ Αἰμιλίου Σουβέστηρ. Ὁ συγγραφεὺς διηγῆται πῶς εἰς τινα ἐκδρομὴν του εἰς τὴν ὄχθη τῆς θαλάσσης, συνήνησε μικρὰν χωρικὴν ἐπὶ τῶν ἐρείπειων ἐκκλησιδίου τινὸς πάζουσαν μὲ ὁστὰ. Ὁ γλύπτης Γρᾶν ἐδυνήθη μετὰ μεγίστης τιμῆς νὰ πραγματοποιήσῃ ὠραιωτάτην περιγραφὴν ἣν ὁ βρετονικὸς συγγραφεὺς ἔκαμε περὶ τοῦ παιδίου τούτου: « Ἡ ἄμαυρά κόμη της, εἶπεν, ἐπιπτεν κυματοειδῶς μέχρι τοῦ λαιμοῦ· ἀπλοῦς χιῶν ἐκάλυπτε τὸ ἀδρὸν ἀνάστημά της, καὶ

ΧΩΡΙΚΗ ΝΕΑΝΙΣ ΤΗΣ ΒΡΕΤΟΝΙΑΣ.

τὸ βραχὺ κρατπεδόν της (jupe), τὸ ὁποῖον ὁ χρόνος εἶχε θυσανώσει κάτωθεν, ἄρinen ἀκαλύπτους ὀλοκλήρους τὰς μελαχροινὰς κνήμας της ἀποληγοῦσας εἰς δύο πόδας χαρίεντας καὶ ὠραίους. Δέν ἦτο πλέον παῖς, δέν ἦτο εἰσέτι νεᾶνις. Ὅταν ἐπλησιάσαμεν, ἐγέλασε μὲ τὸ σαρκιστικὸν ἐκεῖνο μειδίαμα τῶν νέων, μειδίαμα αἰεὶ αἰτίας τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἐκ τῆς καρδίας τῆς ἡλικίας ταύτης, ὡς οἱ κάλυκες ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ δένδρα τὸ ἔαρ. Μὰς εἰδῶρι, μὲ κεφαλὴν κλίνουσαν ὡς τὴν τοῦ πιηνοῦ, τὸ ὁποῖον ἀκροᾶται, ἔχουσα προσέτι καὶ τὰς μικρὰς της χεῖρας τεθειμένας ἐπὶ βᾶκτρον λευκοῦ: μία τῶν κνήμων της τολίσσεται ὑπ' αὐτὴν, ἡ δ' ἑτέρα κρέματα μετὰ χαρίσεως νωχελίας. Πόσον θελκτικὴν εἰκόνα παρίστα τὸ καθήμενον αὐτὸ τέκνον ἐπὶ τοῦ ἐρειπωμένου τοίχου, ἐν τῷ μέσῳ ἠθισμένων βᾶτων καὶ ὑπὸ διαυγῆ οὐρανόν! Ὑπῆρχεν εἰς τὸ σχῆμα του, εἰς τὴν ἐνδυμασίαν του, εἰς τὴν θέσιν του, τόση ἀτημέλητος κομψότης, τόση ἀρμονικὴ ζωϊκότης, ὥστε προξενεῖ ἄκραν εὐαρέσκειαν εἰς τὸ παρατηροῦν βλέμμα εἶναι μελέτη ἀξία τῆς γραφίδος τοῦ Δοβέρτου. »

Ἡ ἀντίθεσις δὲ τοῦ ὅτι εἰς παιδίον πλήρες ζωῆς καὶ δυνάμεως θίγει, διὰ τοῦ ποδός, μειδιῶν κεφαλὴν νεκροῦ, ἔχει μυθολογικόν τι καὶ θιλικτήριον συνάμα. Εἶναι εἰκὼν ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀγαπᾷ ὁ Σινικ-σπεῖρος, ὁ μέγας οὗτος ζωγράφος τῶν ἀντιθετικῶν ἐμπνεύσεων.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΙΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

—ο—

Κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα οἱ Τάρταροι *μανδεζοῦ* κατέκτησαν τὴν Σινικὴν, ἀλλὰ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ὀλίγον ὕστερον, ἐν μέσῳ εἰρήνης, οἱ Σίνοι κατέκτησαν τοὺς νικητὰς των.

Πραγματικῶς, ὁ προεχωρημένος πολιτισμὸς τῆς οὐρανίας αὐτοκρατορίας, ἡ θρησκεία, ἡ ἠθικὴ, ἡ ἐπιστήμη, αἱ τέχναι αὐτῆς, διετήρησαν εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς ὑπεροχὴν τινα δεικνυομένην εἰς τοὺς Ταρτάρους στρατιώτας. Ἡ πολιτικὴ ἐξουσία ἔμεινεν ἀνωτέρα